

РОЗДІЛ 2

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ: УКРАЇНСЬКИЙ І МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

*Васильківська Н.А.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри філологічних дисциплін початкової освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
(м. Тернопіль)*

СТОРИТЕЛІНГ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

«Професійна компетентність вчителя – це сукупність його особистісних якостей, загальної культури та кваліфікаційних знань, умінь, методичної майстерності, гармонійна інтеграція яких у педагогічній діяльності дає оптимальний результат» [2, с. 15].

Удосконалення рівня професійної компетентності педагога є одним із основних напрямів реформування сучасної освітньої системи, адже для забезпечення успіху змін у системі освіти особистість учителя є чи не найвищою.

Високий рівень національної освіти зможе забезпечити лише висока її якість на всіх рівнях. Тому належну увагу слід приділити підготовці майбутнього вчителя на етапі його професійного становлення у закладах вищої освіти.

Одним з ефективних методів, який активно використовується сьогодні у різних сферах діяльності людини, і особливо популярний в освіті, є сторітелінг. «Сторітелінг (від англ. story – історія; telling – розповідання) – технологія подання інформації у вигляді цікавої історії» [2]. Це дуже продуктивний метод навчання, виховання і розвитку учнів, з яким необхідно ознайомлювати майбутніх фахівців початкової освіти. В українській педагогіці сторітелінг обговорюється лише в останні роки. Тому є незначна кількість праць, у яких досліджується цей метод (окремі статті таких авторів: Г. М. Гич, Н. І. Гущина, Е. В. Ерднієва, К. Л. Крутій, Ю. А. Маковецька-Гудзь, К. О. Симоненко, З. І. Удич та ін.).

Проте немає досліджень, у яких би сторітелінг був предметом дослідження у методиці навчання української мови.

Мета статті полягає у визначенні методичного забезпечення підготовки майбутніх фахівців початкової освіти до застосування технології *storytelling*.

На заняттях із вище згаданого курсу студенти мають можливість: 1) дізнатися про функції сторітелінгу; його різновиди; ключові принципи, які відрізняють історію від простого викладу фактів; якості ідеальної історії; 7 китів, на яких будується успішна історія; складові частини, структуру написання історії; варіанти сюжетів; способи організації роботи над створенням історії; 2) ознайомитись із методикою використання сторітелінгу на уроках української мови.

У ході вивчення змістового модуля «Методика навчання грамоти» студенти не лише дізнаються, як можна використовувати сторітелінг на уроках добуквеного, буквеного і післябуквеного періоду, а й самостійно добирають цікаві історії про окремі мовні поняття, наприклад: про склад, наголос, звуки і букви, слова і речення тощо.

Опрацьовуючи модуль «Методика вивчення мовної теорії» студенти не тільки знаходять цікаві історії, які можна розповісти учням у ході вивчення лексики, морфеміки, морфології та інших розділів програми, а й пробують самостійно створювати історії для молодших школярів. При написанні конспектів уроків чи їх фрагментів студентам пропонують завдання скласти відповідні історії про синоніми (антоніми), будову слова, апостроф, типи речень, частини мови та ін.

На заняттях з модуля «Методика навчання літературного читання» майбутні вчителі початкових класів використовують як пасивний сторітелінг (приміром, розповідають історії про поетів та письменників), так і активний (створюють та розповідають історії від імені одного з персонажів твору; складають і переповідають казки; розповідають сімейні легенди тощо).

У процесі вивчення модуля «Методика розвитку мовлення» майбутніх фахівців початкової освіти ознайомлюють із тим, як навчати молодших школярів самостійно творити історії (про себе, своїх рідних чи близьких людей; про вигаданих істот; про предмети; про тварин; про явища природи тощо). Як опора може використовуватися запропонована вчителем тема, початок історії, опорні слова, запитання, алгоритм тощо.

Сторітелінг допомагає учням легко, цікаво, ґрунтовно засвоїти матеріал, сприяє розвитку особистих якостей дитини, розвиває мовлення, мислення, уяву. Тому варто ознайомлювати майбутніх учителів початкової школи з методикою застосування цього методу.

Для розвитку професійних якостей майбутнього фахівця, його самореалізації, що є вищим рівнем розвитку особистості, сприятливим періодом є студентський вік. Тому така велика увага приділяється розвитку його особистості на етапі вузівської професійної підготовки.

Список використаних джерел

1. Большакова І. Українська мова. Технологія «Сторітелінг» [Електронний режим] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=K2YVwU9B6L4>
2. Професійна компетентність вчителя початкових класів: навчально-методичний посібник для вчителів // Автори-упорядники: В. Є. Берека, А. В. Галас. – Харків: Вид-во «Ранок», 2018. – 496 с.

*Габрусєва Н.В.,
аспірантка кафедри педагогіки та менеджменту освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
(м. Тернопіль)*

КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СВІТОВІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ ОСВІТНІЙ ПРАКТИЦІ

Актуальність питання про реформування освіти в Україні на сьогоднішній день не викликає сумніву. Для нашого часу характерним є стирання кордонів між теорією та практикою (час від розробки вихідних положень та реалізацією їх на виробництві невпинно скорочується); зникають границі для професійної реалізації людини в світовому геополітичному просторі; відкидаються межі між культурами та цивілізаціями тощо. Відповідно, одним з головних завдань сучасної освіти є формування особистості вільної, здатної швидко реагувати на зміну обставин, відкидати стереотипи та відчувати себе суб'єктом розвитку. Зворотнім боком свободи людини визначається її відповідальність за результати своєї діяльності.

Ще в березні 1996 року, в м. Берн (Швейцарія) відбувся симпозіум, на якому було визначено ключові компетентності, які повинні отримувати учні середніх шкіл для подальшої професійної діяльності або отримання вищої освіти. Зокрема, в Додатку II (Individual competencies and the demands of society by Gabor HALASZ National Institute of Public Education, Hungary) наголошується, що процес навчання можна вважати успішним лише в тому випадку, якщо його результатом є формування компетентних фахівців, які можуть брати на себе відповідальність за дії в певній галузі. Крім того, в